

VEILEDER

Individuell utviklingsplan

Hjemlet i barnehageloven kapittel VII §§ 31 og 32, og Utdanningsdirektoratets veileder til spesialpedagogisk hjelp, sist endret 29.03.2017.

«Planleggings- og gjennomføringsfasen starter når kommunen har fattet enkeltvedtak som gir barnet rett til spesialpedagogisk hjelp. Det vil som regel være hensiktsmessig å lage en plan for den spesialpedagogiske hjelpen. En slik plan kan for eksempel inneholde punkter knyttet til innhold, omfang og organisering av hjelpen. I dette ligger beskrivelser av hva hjelpen skal inneholde og hvordan arbeidet skal utføres, samt når de spesialpedagogiske timene skal gjennomføres. I tillegg kan det være hensiktsmessig med en konkretisering og ansvarliggjøring knyttet til hvem som skal gjennomføre den spesialpedagogiske hjelpen. Planen skal bygge på enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp (veileder til spesialpedagogisk hjelp fra Udir).

Den individuelle utviklingsplanen for Sandefjord kommune bygger på intensjonene i barnehagelovens §§ 1 og 2. Her kommer et sosiokulturelt læringssyn til uttrykk, og det snakkes om viktigheten av å ta hensyn til barnets alder og funksjonsnivå, støtte barnets nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Rammeplan for barnehagens innhold og utvikling tar utgangspunkt i et helhetssyn på barn hvor barns utvikling sees som et dynamisk og tett sammenvevd samspill mellom barnets forutsetninger og miljøet de er i. Barn lærer i samspill med andre barn og voksne, og barnets vansker må forstås og løses i lys av det systemet barnet er en del av.

Videre legger denne planen til grunn Lev Vygotskys teori om den proksimale utviklingssonen, det som ligger i området mellom det barnet lærer selv og hva barnet lærer med hjelp. Den voksnes væremåte og handling er her avgjørende for barnets utvikling.

Hvorfor en individuell utviklingsplan– skjemaets funksjon .

Utdanningsdirektoratets veileder sier at en slik plan skal sikre at barnet får et likeverdig og tilpasset tilbud. Hensikten er å utarbeide kortfattede og praktiske planer til hjelp i planlegging, gjennomføring og evaluering. Konsekvensen av kravet er at den spesialpedagogiske hjelpen må være planlagt.

Individuell utviklingsplanlages i utgangspunktet for et barnehageår om gangen.

Planen skal inneholde

- Konkret plan for arbeidet med mål, utviklingstrinn, pedagogisk tilrettelegging / tiltak og samarbeid hjem barnehage
- Justering og evaluering underveis.

Planen er ment å være

- Et dynamisk og konkret arbeidsredskap for alle ansatte i det daglige arbeidet i barnehagen.
- Grunnlag for å vurdere enkeltbarnets utvikling, hvordan tilbudet fungerer, og for å justere arbeidet.
- Dokumentasjon på tilbudet barnet har hatt i barnehagen.

Barnet

Barnehageår: det skrives inn hvilken periode denne planen gjelder for. Vanligvis vil en plan gjelde for et barnehageår.

Skriv inn barnets navn og fødselsdato, og hvilken barnehage barnet går i.

Det er foresatte som gir tillatelse til bruk av bilde i planen.

Bilde av barnet er ment å gi planen et mer personlig preg.

Underskrifter

Dato: Sett inn dato for når planen utarbeides.

Styrer: Styrer skal kvalitetssikre planen og ivareta foresattes medvirkning og samtykke.

Rapportskriver: Den som har utarbeidet rapporten skriver under.

Samarbeidspartnere

Her skal det komme frem om det er andre instanser inne i bildet, hvem dette er, eventuelt på hvilken måte det får konsekvenser for planen.

Eksempel på samarbeidspartnere kan være fysioterapeut, ergoterapeut, helsesykepleier, Glenne senter for autisme, Habiliteringstjenesten, m.fl.

Plan for evaluering.

Her skal barnehagen lage en plan for hvordan arbeidet skal evalueres.

Det skal her fremkomme hva som skal evalueres og hvordan, og hvem som skal være med på evalueringen. Sett også på planlagte datoer for når evaluering skal skje.

NB! Å planlegge overgang til skolen er viktig. Barnehagen skal følge Sandefjord kommunes rutine for overgang mellom barnehage og skole.

Det betyr at man må legge inn i evalueringsplanen hvordan man planlegger overgangen, det kan gjelde henvisning til PPT før skolestart, informasjonsoverføring /kontakt med skolen o.a. Dette må gjøres i samarbeid med foresatte.

Hvem skal ha den individuelle utviklingsplanen?

Den individuelle opplæringsplanen sendes foresatte, med kopi til Sandefjord kommune Postboks 2025, 3202 Sandefjord, eller via [e-Dialog](#)– sikker innsending av elektronisk post (gjelder private barnehager).

Hvilket grunnlag bygger den individuelle utviklingsplanen på:

Her skal det henvises til hvilke dokumenter som er grunnlag for utarbeidelse av planen. Det kan for eksempel være: barnehagens observasjoner, foreldresamtaler/observasjoner, sakkyndig vurdering, enkeltvedtak, rapporter fra andre instanser eller lignende.

Kort utdrag fra sakkyndig uttalelse/barnets utfordringer:

Her skal barnets vansker/utfordringer knyttet til de områdene som omhandles i denne planen komme frem.

Utviklingsområder:

Her skal det komme frem hvilke utviklingsområder det skal jobbes med i denne planen. De utviklingsområder/mål som er beskrevet i enkeltvedtak og sakkyndig vurdering er grunnlag for de valg barnehagen gjør for årets plan.

Den sakkyndige vurderingen fra PPT inneholder utviklingsområder og realistiske mål for barnet. Vurderingen angir også en varighet for de utviklingsområder og mål som er satt. Både utviklingsområder og varighet fastsettes i barnets enkeltvedtak. Dette vil i all hovedsak samsvare med den sakkyndige vurderingen.

Videre inneholder den sakkyndige vurderingen anbefalinger og forslag til aktiviteter. Dette er til god hjelp når barnehagen skal utforme den individuelle utviklingsplanen.

Den individuelle utviklingsplanen må synliggjøre progresjon i det spesialpedagogiske arbeidet.

Barnehagen ved styrer må kvalitetssikre at alle vedtaksfestede utviklingsområder/mål er jobbet med når dato for enkeltvedtak utgår.

Barnets styrker og interesser

Her skal det fremkomme hva barnet kan og liker, f.eks hva barnet kan alene og hva kan og gjør barnet i samspill med andre. Her kan det være viktig og nødvendig å få frem hele personalets observasjoner på hvem barnet er.

Flere perspektiver beskrives for å få frem flere sider av barnet:

- Foreldrenes innspill til barnets styrker og interesser
- Barnets egne beskrivelser av seg selv
- Barnehagens beskrivelse av barnets styrker

Hvordan skal personalet støtte og hjelpe barnet?

Her skal det komme frem på hvilken måte personalet «bærer ansvaret» knyttet til barnets vansker og utvikling.

Det skal beskrives hvordan de ansatte konkret kan og skal støtte barnets utvikling, miljømessig, i tilrettelegging av omgivelser, som støtte i det sosiale samspillet, gjennom kommunikasjon og i relasjonsarbeid. Det kan være til god hjelp å være så konkret som mulig. Det gjør det lettere for hele personalet å bruke planen.

Målplan for perioden.

Målplanen er laget som en "boks".

Dersom det er behov for flere mål kopieres hele "boksen" og limes inn under.

Barnets initialer føres på.

Utviklingsområde: et av de valgte utviklingsområdene settes inn.

En målplan for hvert utviklingsområde.

Mål: Beskriv hvordan den ønskede situasjonen skal se ut.

Dagens situasjon - hvordan gjør barnet det i dag?

Her beskrives det så konkret som mulig hvordan barnet gjør dette i dag og hva som er barnets strategier. Konkretisering kan gjøre det lettere å se det neste skritt i utviklingen.

Nærmeste utviklingstrinn

Her beskrives hva som er barnets første skritt mot utvikling av målet som er satt opp. Hvordan kommer dette til uttrykk. Beskrivelsen bør være så konkret som mulig.

Pedagogisk tilrettelegging og støtte/tiltak

Her beskrives hva personalet må gjøre for at barnet skal nå det nærmeste utviklingstrinnet. Ta utgangspunkt i læringsmiljøet, barnets styrker og interesser, hva barnet kan og liker.

Neste utviklingstrinn

Her beskrives hva som er barnets neste skritt mot utvikling av målet som er satt opp. Hvordan kommer dette til uttrykk. Beskrivelsen bør være så konkret som mulig.

Pedagogisk tilrettelegging og støtte/tiltak

Her beskrives hva personalet må gjøre for at barnet skal nå det nærmeste utviklingstrinnet. Ta utgangspunkt i læringsmiljøet, barnets styrker og interesser, hva barnet kan og liker.

NB! man kan selvsagt føre på flere trinn der det er aktuelt .

Samarbeid hjem/barnehage – foresattes medvirkning og bidrag

Her skal det komme frem:

- Hvordan opplysninger om barnet utveksles.

- Hvordan foreldreveiledningen foregår (spesialpedagogisk hjelp skal inneholde tilbud om foreldreveiledning jf barnehageloven § 35).
- Faste samtaler, skriftlig kommunikasjon- og eventuelt annen oppfølging
- Hvordan justeringer og vurderinger av planen formidles til foresatte.
- På hvilken måte foresatte har medvirket til planens innhold.
- Hva foresatte kan bidra med hjemme knyttet til utviklingsområdene.

Det handler ikke om å pålegge foresatte å «trene» hjemme, men at foresatte skal se hva de kan gjøre hjemme for å støtte barnets utvikling.

Justeringer

Denne rubrikken kan brukes til fortløpende evaluering/ justering av trinn, mål eller pedagogisk tilrettelegging.

Man vil på denne måten få en oversikt over det som er gjort av endringer gjennom hele året. Dette kan lette arbeidet når årsrapport skal utarbeides i juni.

Før inn dato for justeringen/e (sett inn flere rader om nødvendig).

NB! Foresatte bør informeres dersom det gjøres justeringer jf. punktet over om samarbeid med hjemmet.

Evaluering – danner grunnlag for Årsrapporten
--

Dato for gjennomført evaluering føres på.

Det er ment at det skal foretas en helhetlig evaluering hvert halvår, f.eks i januar. Evalueringen skal planlegges. Dette skrives på første siden under; *Plan for evaluering*.

Endringer skal formidles/sendes foresatte, (jf. punktet over om samarbeid med hjemmet) men denne underveisevalueringen skal ikke sendes kommunen.

Rubrikken kan selvsagt brukes dersom barnehagen ønsker å gjøre evalueringer oftere.

Dersom evalueringen skulle føre til behov for en helt ny individuell utviklingsplan følges ordinær prosedyre for utarbeidelse.

Man skal i denne evalueringen vurdere:

- Barnets utvikling, måloppnåelse

- I hvilken grad tilbudet fungerer
- Konsekvenser av evalueringen føres inn

Det bør her sees på mål, utviklingstrinn, læringsmiljøet og eventuelt andre tilbud barnet får for å gjøre en grundig vurdering av om man må lage nye mål, justere enten innhold, arbeidsmåter, læringsmiljøet, organisering eller metode.

(Veileder spesped Udir)

Med jevne mellomrom må den som utfører hjelpen vurdere videre behov for spesialpedagogisk hjelp.

Det må i samarbeid med foreldrene vurderes om det er behov for videre hjelp eller om barnet kan få tilfredsstillende utvikling uten slik hjelp.

- Noen ganger vil det være behov for en ny sakkyndig vurdering. Da henvises det på nytt til PPT.
- I noen tilfeller vil man vurdere å avslutte den spesialpedagogiske hjelpen. Egen rutine for dette er utarbeidet og finnes på kommunens hjemmeside.
- Barnehagen bør videre i denne evalueringen tenke på hvordan man skal løse overgangen til skolen der det er aktuelt. Sandefjord kommune har egen rutine for overgang barnehage / skole, som finnes på kommunens hjemmeside.

Denne evalueringen danner grunnlag når barnehagen skal utarbeide sin Årsrapport. Årsrapport er lovpålagt jf. barnehageloven § 32 og skal gi oversikt over det tilbudet barnet har fått dette året, og en vurdering av barnets utvikling.

Sandefjord kommune har eget skjema for årsrapport og veileder som finnes på kommunens hjemmeside.

Å gjøre grundige vurderinger og evalueringer underveis kan være til stor hjelp når man skal oppsummere tilbudet i Årsrapporten.

Andre tilbud barnet deltar i

Her skrives det inn hva barnet har av tilbud ut over den spesialpedagogiske hjelpen; for eksempel ulike grupper, fysioterapi, musikk eller annet.

Journal – barnets historikk

Dette skjemaet skal følge barnet.

Det kan være nyttig å ha et skjema med oversikt over tilbudet barnet har fått gjennom flere år.

Litteraturliste:

Arnesen,A.-L.(2012). Inkludering; perspektiver i barnehagefaglige praksiser. Oslo: Universitetsforlaget.

Christoffersen,S.A.(2014) Profesjonsetikk om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker: Universitetsforlaget

Om sosiokulturellt læringssyn:<https://www.regjeringen.no/nb/tema/familie-og-barn/barnehager/artikler-om-barnehage/a-se-barn-som-subjekt---noen-konsekvenser/id440489/>

Vygotskij, L. (1978). *Mind in Society*. Redigert av M. Cole, V. John-Steiner, S. Schribner, E.Suberman. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

Kunnskapsdepartementet, B. M. (2011). Temahefte om barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagen.

Kunnskapsdepartementet (2017). Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Lov om barnehager – Barnehageloven med forarbeider og tolkninger

Veilederen Spesialpedagogisk hjelp .Utdanningsdirektoratet. Sist endret 29.03.2017